

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/22/2016
Identifikačné číslo spisu: 2511011032
Dátum vydania rozhodnutia: 16.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2511011032.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. júna 2016, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Štefana Harabína v trestnej veci proti obvinenému A. E. , pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. januára 2015, sp. zn. 5To/70/2014 a uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 5. decembra 2013, sp. zn. 6To/40/2012 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. E. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 15. februára 2012, sp. zn. 2T/186/2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 5. decembra 2013, sp. zn. 6To/40/2012, bol obvinený A. uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a/ Tr. zák., ktorého sa dopustil tak, že

v období od presne nezisteného mesiaca roku 2000 až do dňa 09. 02. 2011 v obci Z. C. na ulici L. Z. v priestoroch rodinného domu č. XXX/XX a k nemu prináležiacich priestoroch, niekoľkokrát do mesiaca fyzicky napádal a ponižoval, najmä pod vplyvom alkoholu, svoju manželku K. E., nar. XX. XX. XXXX, tým spôsobom, že ju udieral a bil rukami zovretými v päst' do oblasti hlavy, trupu, chrbta a ostatných častí tela, kopal ju nohami do rôznych častí tela, sácal ju, ťahal ju za vlasy v dôsledku čoho jej povytŕhal aj vlasy, popritom sa jej vyhrážal zabitím a opakovane jej vulgárne nadával, následne v dôsledku tohto opakujúceho sa konania obvineného poškodená K. E. dňa 10. februára 2011 utiekla z rodinného domu a uvedené konanie obvineného oznámila polícii, čím uvedeným konaním u poškodenej K. E. vyvolával neustály strach a ohrozoval je fyzické a psychické zdravie tým, že jej spôsoboval rôzne zranenia, pre ktoré poškodená aj niekoľkokrát vyhľadala lekársku pomoc, ako aj psychické utrpenie ako pocity strachu a bezmocnosti, ktoré pre jeho značnú hrubosť, krutosť, bezohľadnosť a ponižovanie pociťovala ako ťažké príkorie.

Za to uložil obvinenému A. E. podľa § 208 ods. 1, § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov a jedenásť mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. mu súd uložil aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému uložený aj trest prepadnutia vecí, a to 1 ks kuchynský nôž s bielou plastovou rukoväťou a čepeľou dlhou 15 cm.

Zároveň súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Piešťany zo 16. mája 2011, sp. zn. 2T 76/11, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Tento rozsudok vyniesol súd po tom čo obvinený A. E. na hlavnom pojednávaní dňa 15. februára 2012 urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por., teda, že je vinný zo spáchania skutku tak, ako mu bol kladený za vinu obžalobou Okresnej prokuratúry v Piešťanoch sp. zn. 1Pv 138/11 z 23. novembra 2011. Následne súd prijal vyhlásenie o jeho vine a v ďalšom konaní už nevykonával dokazovanie o jeho vine.

Proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 5. decembra 2013, sp. zn. 6To/40/2012, podľa § 319 Tr. por., ako nedôvodné zamietol.

Na základe obvineným podaného návrhu na povolenie obnovy konania uznesením Okresného súdu Piešťany z 24. septembra 2014, sp. zn. 2Nt/115/2013 bola povolená obnova konania a súčasne bol rozsudok Okresného súdu Piešťany z 15. februára 2012, sp. zn. 2T/186/2011 zrušený v časti výroku o treste.

V nadväznosti na to na základe právoplatne povolenej obnovy konania súd pokračoval v pôvodnom konaní.

Rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 5. novembra 2014, sp. zn. 2T/186/2011 bol obvinený A. E. na základe rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 15. februára 2012, sp. zn. 2T/186/2011, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., odsúdený podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov, pričom na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému uložený aj trest prepadnutia vecí - kuchynského noža s bielou plastovou rukoväťou a čepeľou o dĺžke 15 cm.

Súčasne bol zrušený výrok o treste, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany zo 16. mája 2011, sp. zn. 2T/76/11, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom ku zmene, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Uznesením Krajského súdu v Trnave z 29. januára 2015, sp. zn. 5To/70/2014 bolo odvolanie obvineného, ktorým napadol rozsudok Okresného súdu Piešťany podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

Proti uzneseniam Krajského súdu v Trnave z 5. decembra 2013, sp. zn. 6To/40/2012 a z 29. januára

2015, sp. zn. 5To/70/2014 podal obvinený dňa 24. augusta 2015, prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b/, c/, e/, f/, g/, h/, a i/ Tr. por. t. j., že súd rozhodoval v nezákonnom zložení, zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, že vo veci konal, alebo rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, sudca, alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, že trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodenej, hoci jej súhlas sa podľa zákona vyžaduje, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený namietal, že Krajský súd v Trnave bol dňa 29. januára 2015 nesprávne obsadený, nakoľko mal rozhodovať senát 6To, ktorý rozhodoval vo veci pred povolením obnovy konania a nie senát 5To, ktorý vo veci konal a rozhodol napriek tomu, že predseda Krajského súdu v Trnave podľa § 51 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodol opatrením č. Spr. 3/2014, že sa predmetná trestná vec pridružuje na prejednanie a rozhodnutie senátu konajúceho v trestných veciach „6To“.

O tom, že konal a rozhodoval súd v nezákonnom zložení a že konal a rozhodoval sudca, ktorý bol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sa mohol dozvedieť až po doručení uznesenia z 29. januára 2015, sp. zn. 5To/70/2014. Zloženie senátu mu nebolo oznámené ani pred verejným zasadnutím a ani na samotnom verejnom zasadnutí, preto nemohol namietat túto okolnosť pred odvolacím súdom. Taktiež mu nebolo doručené ani opatrenie predsedu Krajského súdu v Trnave č. Spr. 3/2014.

Okrem toho obvinený namietal, že jeho manželka nebola vypočutá pred súdom a nemal jej možnosť klásť otázky, čím podľa jeho názoru bolo porušené právo na obhajobu ako aj, že nebol náležite zistený skutkový stav veci.

Obvinený namietal tiež, že po povolení obnovy konania poškodená neudelila súhlas s jeho trestným stíhaním, pretože už v priebehu pôvodného konania poškodená nesúhlasila s trestným stíhaním, „čím fakticky došlo k späťvzatiu jej súhlasu, ktorý dala pred podaním obžaloby“.

Dôvodil ďalej, že rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, konkrétne, že pred súdom nebola vypočutá jeho manželka. Dôsledkom toho mu bol uložený neprímerane vysoký trest.

Ďalej uviedol, že už v prípravnom konaní mal mať obhajcu, keďže v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu existovali pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať. Výsluch poškodenej v prípravnom konaní bol, podľa jeho názoru vykonávaný nezákonne, pretože „bola zmanipulovaná na taký druh výpovede, ktorá ho mala usvedčiť“. Uvedeným postupom bolo porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je teda založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V ďalšej časti dovolacej argumentácie obvinený dôvodil, že odsudzujúce rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení súdom zisteného skutku, pre nesprávne znenie právnej vety, ktorá „musí obsahovať právne hodnotenie skutku aj z toho pohľadu, či ide o pokračovanie alebo opakovanie trestnej činnosti“, s čím súvisí posúdenie súbehu trestných činov a ukládanie trestu.

Obvinený v dovolaní napokon namietal aj neuloženie súhrnného trestu za všetky trestné činy, ktoré boli spáchané skôr, ako bol právoplatný rozsudok súdu prvého stupňa za iný jeho trestný čin uvedený v rozsudku Okresného súdu Piešťany z 15. februára 2012, sp. zn. 2T/186/2011, konkrétne mal byť zrušený aj rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 2T/54/2012, ktorý sa stal právoplatný v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/6/2013 dňa 25. júna 2013.

Žiadal preto, aby dovolací súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave z 29. januára 2015, sp. zn.

5To/70/2014 po vyslovení porušenia zákona a konania, ktoré mu predchádzalo zrušil, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu v Trnave z 5. novembra 2014, sp. zn. 2T/186/2011, aby vyslovil porušenie zákona aj uznesením Krajského súdu v Trnave z 5. decembra 2013, sp. zn. 6To/40/2012 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, a aby toto uznesenie, ako aj rozsudok Okresného súdu Piešťany z 15. februára 2012, sp. zn. 2T 186/2011 zrušil a prikázal Okresnému súdu Piešťany, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K aktuálne podanému dovolaniu obvineného najvyšší súd musí najskôr predoslať, že podľa § 257 ods. 5 Tr. por. vyhlásenie obvineného o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Dôvody dovolania spadajúce pod § 371 ods. 1 písm. b/, písm. e/, písm. f/, písm. g/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por. najvyšší súd teda nie je oprávnený preskúmať.

Tento záver je potrebné vyvodiť z tej skutočnosti, že obvinený na hlavnom pojednávaní 15. februára 2012 urobil vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku a po porade so svojou obhajkyňou na jednotlivé otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/, a h/ Tr. por. odpovedal kladne. Keďže súd nemajúc pochybnosti o skutkových zisteniach (skutok má totiž všetky znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby) a právnej kvalifikácii uvedenej v obžalobe toto vyhlásenie podľa § 257 ods. 6 Tr. por. prijal, neboli na hlavnom pojednávaní v zmysle § 257 ods. 8 Tr. por. vykonané dôkazy za účelom ustálenia skutkového stavu a právnej kvalifikácie.

V prípade vyhlásenia obvineného na hlavnom pojednávaní urobenom podľa § 257 ods. 1 písm. b/ alebo c/ Tr. por. (vyhlásenie podľa písm. c/ je alternatívou k písm. b) a následnom prijatí tohto vyhlásenia súdom prvého stupňa podľa § 257 ods. 6 Tr. por., nie je možné právne účinne napadnúť odvolaním výrok o vine, teda skutkový stav ani právnu kvalifikáciu.

Vyhlásenie obvineného a následné prijatie tohto vyhlásenia súdom, pokiaľ boli dodržané všetky procesné podmienky zákonného ustanovenia, tvorilo prekážku, ktorá neumožňovala odvolaciemu súdu z podnetu podaného odvolania (ani dovolaciemu súdu) meniť priznaný skutkový stav ani právnu kvalifikáciu.

Je potrebné uviesť, že pred prijatím vyhlásenia súd obvineného poučil o jeho právach, zmysle priznania, jeho význame a prípadnom ďalšom postupe. Mal pritom možnosť sa radiť so svojou obhajkyňou, takže mal zabezpečenú kvalifikovanú právnu pomoc a bolo výlučne na jeho vôli, či takéto vyhlásenia urobí, alebo nie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. t. j., že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu je potrebné uviesť, že tento bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, vykonaní procesných úkonov bez prítomnosti obhajcu a pod.

V konkrétnej trestnej veci z predloženého spisového materiálu je zistiteľné, že právo obvineného na obhajobu porušené nebolo. Počas celého konania sa mohol vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam kladeným mu za vinu, mal k dispozícii počas súdneho konania obhajkyňu, vedel teda z čoho je obvinený a za aký trestný čin je stíhaný vrátane dôsledkov, ktoré sú spojené s tým, ak súd prijme jeho vyhlásenie (o čom bol predtým poučený) a pred jeho uskutočnením mal k dispozícii kvalifikovanú právnu pomoc svojej obhajkyne, ktorej využitie mu bolo aj umožnené (č. l. 197-202). So svojou obhajkyňou, ktorá mu bola ustanovená na vlastnú žiadosť (z 25. januára 2012 - č. l. 179) opatrením samosudkyne Okresného súdu Piešťany z 31. januára 2012 (č. l. 180-181) sa mohol radiť aj pred tým ako mu boli položené jednotlivé otázky podľa § 333 ods. 3 Tr. por. Tieto otázky sú inak zo zákona štandardné, preto predvídateľné a ich znenie a poradie je obhajobe známe. Pre úplnosť a kontinuitu odôvodnenia rozhodnutia treba tiež uviesť, že obvinený bol v prípravnom konaní vypočutý 2. augusta 2011 a 11. februára 2011. Pred výsluchmi bol riadne poučený o svojich právach, pričom opakovane výslovne prehlásil, že „obhajcu si nevolí a nežiada aby mu bol ustanovený“.

Obvinený v dovolaní namieta, že jeho právo na obhajobu bolo zásadným spôsobom porušené aj tým, že na hlavnom pojednávaní nebola vypočutá ako svedkyňa - poškodená jeho manželka a nemal možnosť jej klásť otázky. Tu súd opätovne poukazuje na ustanovenie § 257 ods. 8 Tr. por., podľa ktorého ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného podľa ods. 5 prijíma, zároveň vyhlási, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná, a vykoná dôkazy súvisiace s nepriznaným skutkom, výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia.

Prvostupňový súd v predmetnej veci postupoval dôsledne v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, keď už dokazovanie v rozsahu priznaného skutku na hlavnom pojednávaní nevykonával a vykonal len dôkazy vo vzťahu k výroku o treste a ochrannom opatrení.

Obvinený tiež namietal, že v prípravnom konaní nemal možnosť klásť poškodenej otázky. K tomu treba uviesť, že takúto možnosť by obvinený mal v prípade nariadenia vykonania konfrontácie medzi ním a poškodenou v zmysle § 125 Tr. por. Takáto potreba však, vzhľadom na obsah jeho výpovede zjavne nevyvstala a vzhľadom na samotnú povahu jeho trestnej činnosti (zločin týrania blízkej osoby, ktorou bola v danom prípade manželka) by tento procesný postup ani nebol vhodným.

Nad rámec svojej prieskumnej povinnosti v rámci dovolacieho konania najvyšší súd len marginálne poznamenáva, že pokiaľ ide o námietku obvineného vo vzťahu k uloženému súhrnnému trestu odňatia slobody, tento bol uložený správne a v súlade so zákonom.

Je možné preto uzatvoriť, že v predmetnej veci nebolo zistené splnenie podmienok dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., dovolací súd musel dovolanie obvineného A. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.